Ч. 334 (13.533). Львів, понеділок 18. грудня 1933. Poeztowe opłate załacono ryczałtem. Рік LIV.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов. — Конто почт. щадн. 143.322. — Адреса для телеграм: „Діло“ Львів. — Головний Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем. — Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ: Місячно 5·00 зол. Четвертьрічно 15·00 „ Піврічно 30·00 „ Річно 60·00 „
ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 долар. Франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр. Італії 7·50 зол., Німеччині 7·50 зол., Швайцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Болгарії 7·50 зол., Австрії 7·50 зол.— Зміна адреси 1 зол.

Телеф. Редакції: 29-41. „ Друкарні: 29-26. — В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ. — ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

В неділю 24. грудня ц. р. американський день милосердя та помочі для голодуючих на Великій Україні.

З приводу голоду на Вел. Україні видає греко-католицький епископ Константин Богачевський зарядження до своїх священиків у своїй епархії, а також і до всіх вірних, щоб вони присвятили неділю 24. грудня ц. р. за молитву та збірку в користь голодуючих наших братів на Великій Україні, що є під більшовицькою владою. Священики мають у цей день відправити відповідні молебні та виголосити проповіди і перевести збірки у своїх парохіях. Збірки мають бути вислані до канцелярії Еп. Ординаріяту у Філядельфії.

Українська делеґація в справі голоду у стейтового ґубернера.

ПРОВІДЕНС. (Стейт Род Айленд). — У ґубернера цього стейту, Ґріна, з'явилася у пятницю, 17. листопада, українська делеґація та просила його вжити своїх впливів для ратування загрожених голодом українців під більшовицькою владою. Головою делеґації був громадянин Омелян Рекрут, як предсідник злучених українців стейту Род Айленд; крім нього був гром. Едвард Ф. Соливен, секретар Американського Товариства для визнання Української Республики. У склад делеґації входили ще околичні священики та ґрупа українських жінок в українських національних строях. Делеґація предложила ґубернерові Ґрінові меморіял про українську справу. Ґубернер заявив, що він, що правда, не може вмішуватися в заграничну справу Америки, котра належить до президента Злучених Держав, але подякував делеґації за те, що вона звернула його увагу на таку важну справу, як справа українська. Місцеві й околичні ґазети подали вістку про делеґацію, а багато з них помістили фотографії з авдієнції делеґації у ґубернера, котрій багато краси додали українські народні строї.

—o—

Націоналісти, заарештовані у Празі, випущені на волю.

Повідомляють нас із Праги, що ред. В. Мартинця та інших українців, заарештованих чеською поліцією з кінцем жовтня ц. р., випустили ще 5. ц. м. на волю. Судове слідство проти них застановили, залишаючи всім їм право позивати чсл. державу за відшкодування за безпідставне увязнення.

Як довідуємося, увязнення попередили фальшиві доноси, як також пресова кампанія москвофільських ґазеток Закарпаття та деяких чеських соціялістичних пресових орґанів. З таких-же кругів походили і вістки польської преси та деяких польських пресових бюр з дикими вигадками про якихсь німецьких курієрів, загублені в поїзді документи, звязки з гітлерівцями, приписання „Розбудови Нації“ тощо. Все те виявилось неправдою.

—o—

Анґлія схильна переговорювати з Гітлером.

ЛЬОНДОН, 16. XII. ПАТ. Обговорюючи побут у Льондоні британського амбасадора в Німеччині Фіпса, який предложив учора звіт зі своєї розмови з Гітлером, „Дейлі Телеграф“ пише, що нова розбройна пропозиція Гітлера зробила на уряді добре враження. Труднощі порозуміння з Гітлером лежать у пропонованій чисельности німецького війська й технічного озброєння.

Удавана релігійна толеранція.

Католицька пресова аґенція довідується з погранича, що з приводу недалеких Різдвяних свят радянська влада наказала, щоби протирелігійна пропаганда на терені Радянщини відбувалася тільки в замкнених домівках та щоби не робити перешкод населенню, яке ходить до черков й святкує християнські свята.

Нема сумніву, що більшовики пускають ті вістки за границю, щоби викликати враження якогось звороту до релігійної толеранції. На ділі факти вказують, що протирелігійна боротьба в Радянщині триває дальше, чого доказом є дальше замикання церков.

—o—

Під тягарем воєнних довгів.

ВАШИНҐТОН, 16. 12. ПАТ. Державний департамент оголосив, що Зл. Держави одержать 8.898.123 долярів як частину сплату рати воєнних довгів В. Британії, Італії, Чехословаччини, Латвії і Литви. Фінляндія заплатила свою рату в цілости. Зате Франція, Польща, Бельгія, Угорщина й Естонія не заплатили своїх рат.

Сума якої платність припадає завтра, має 46 міл. 581.164 долярів на амортизацію довгів і 106 міл. 371.473 дол. залеглих процентів. До сплати залишається загалом, вчисляючи незаплачені в речинці рати, сума 310. міл. 676.870 долярів.

ЛЬОНДОН, 15. 12. ПАТ. Уряд Вел. Британії переказав сьогодні до Вашинґтону 7.5 міл. долярів як частину сплату рати воєнного довгу, що припадає сьогодні.

Бенеш у Парижі.

Акція Чехословаччини проти ревізії істнуючого стану в Европі.

Львів, 16. грудня 1933.

Саме в той час, коли на честь французького амбасадрова Понсета влаштовують у Берліні бенкет з участю маршала Гінденбурга; коли по Европі роз'їзжає англійський міністр закордонних справ Саймон у ролі посередника між Францією і Німеччиною; коли врешті Гітлер говорить компліменти про польський патріотизм, а маршал Пілсудський приймає націонал-соціялістичного президента Данціґу Равшнінґа — — саме в той час міністр закордонних справ ЧСР д-р Бенеш приїзжає до Парижа і — відсуває в тінь всі ті інші міжнародні події. Д-р Бенеш не належить до політичних комівояжерів. Напр. у Парижі був останній раз рівно десять літ тому. Рідко висуває себе вперед і мало дбає за рекляму своєї особи. І є безперечно одною із найчільніших фігур післявоєнного дипльоматичного світа, одною з найбільших його індивідуальностей. Завдяки своїм особистим прикметам справжнього державного діяча й дипльомата — д-р Бенеш не лише є „залізним“ міністром закордонних справ Чехословаччини, без якого не вспів обійтись ніякий чехословацький кабінет, але й користується він величезним

особистим авторитетом у закордонному політичному світі. Тому не дивниця, що його нинішній побут у Парижі та всі конференції, які там переводять, є першорядною подією міжнародного дня.

Ціль тієї подорожі ясна, сам д-р Бенеш її не скриває і праська та паризька преса недвозначно про неї пише. Бенеш поїхав зясувати французькому урядові становище держав Малої Антанти супроти всіх актуальних міжнародніх проблем, — зокремаж різко протиставитися ревізіоністичним течіям, які пливуть з Берліна й Риму.

Ніде правди діти — Чехословаччина находиться у тій географічній і демографічній ситуації, що боротьба проти самої засади ревізіонізму є справді боротьбою за її державну екзистенцію. Від часу побіди націонал-соціялізму в Німеччині ревізіонізм перестав для Чехословаччини означувати одні лише мадярські претенсії. Ідея всенаціональної спільноти, пропагована нац.-соціялізмом, висунула перед ЧСР реальну небезпеку опинитись острівцем серед нім. моря, якого хвилі ворушаться під вказівки з одного кермуючого центру. Тут уже мова не тільки про австрійський „аншлюс", але й про Судети та взагалі про ок. 4. міліони німецьких громадян у ЧСР, які — до речі — мають там забезпечений повний господарський і культурний розвиток (два німецькі університети, політехніку, два міністерські фотелі, щоденні радієві авдиції і т. д.). Тому гітлеризм для Чехословаччини — це проблема багато важніша й глибша, ніж для якогонебудь іншого німецького сусіда.

Тому не диво, що закордонна політика Чехословаччини спірається на Францію, як могутнього союзника, і на Лігу Націй, як на виразника версайської системи і фактичний інструмент французької політики. Ідея пакту 4-ох, яка бє в Лігу Націй, є поважною небезпекою для Чехословаччини. Нині Мусоліні висуває проект реорганізації Ліги Націй. Бенеш, який є одною з найактивніших одиниць саме на терені Ліги та який є теж ґенеральним секретарем нещасної розброєвої конференції, — є цими справами найближче зацікавлений. Ціль його подорожі — протиділати всім тим впливам, які хотять зеднати Францію для тих проектів.

Д-р Бенеш виступав в імені цілої Малої Антанти, але останнє сильне наближення поміж Югославією і Болгарією (наслідком італійської диплйоматії!) відсуває Югославію, як союзницю Чехословаччини й Румунії, дещо на задній плян, та підкреслює лише імена двох останніх держав. Мабуть тому й кажеться в усіх заявах лише про ЧСР і Румунію та поміж особами, що витали Бенеша на паризькому пероні, не було югославянського посла. В імені Малої Антанти д-р Бенеш погрожує теж виступом з Ліги Націй на випадок її проектованої реорганізації.

Подорож д-ра Бенеша скріплює антиревізіоністичний фронт. Чуємо, що внедовзі до Варшави має приїхати французький міністр закордонних справ — Поль Бонкур. Це має бути чергова манiфестація ненарушности французьких союзницьких умов. Чи вдасться всім тим заходам спаралізувати протилежні тенденції, це докаже саме найближча будучність, в якій мусить бути викристалізоване нинішне наскрізь хаотичне обличча Европи.

Чи можливі у нас міжпартійні умови?

Історія одного посольського мандату, або: як радикали зломили умову про виборчий бльок.

II. ПРОТОКОЛ ВИБОРЧОЇ УМОВИ І РОЗПОДІЛ МІСЦЬ У ПООДИНОКИХ ОКРУГАХ.

Друкуючи дальше документи до історії виборчого бльоку з 1930 року, подаємо нині текст протоколу умови між УНДО й УСРП та устійнений між обома партіями засадничий розподіл місць у всіх виборчих округах. З обох цих документів виходить цілком ясно, що УСРП, забіраючи для свого члена мандат, опорожнений після смерти бл. п. д-ра Ярослава Олесницького у 55-ій (золочівській) виборчій окрузі, найяскравіше зломила виборчу бльокову міжпартійну умову.

*

Ч. 1.949/30.

ПРОТОКОЛ

з дня 18. вересня 1930., яким д-р Дмитро Левицький і д-р Любомир Макарушка, уповноважені делеґати УНДО, та д-р Іван Макух і д-р Матвій Стахів, уповноважені делеґати УСРП, після низки устних конференцій ствердили необхідність створити спільний виборчий бльок УНДО і УСРП підчас грядучих виборів до сойму і сенату для доцільного переведення виборчої акції.

ОСНОВИ БЛЬОКУ.

Підставою до розділу мандатів між УНДО й УСРП є висліди виборів з року 1928 в поодиноких округах, і місця на виборчій листі. Для згаданих партій визначується на підставі обчислення системи „де Гонта". До цього протоколу долучується обчислення місць з лист окружних та державної до сойму і сенату для обох партій. Цей спис місць є інтеґральною частю нинішнього протоколу. Крім цього буде установлено окремо, в який спосіб в кожній окрузі нормується справи т. зв. репрезентативних та заступчих кандидатур.

Порядок місць на цілий час тревання каденції згл. при доповняючих виборах буде збережений в той спосіб, що місце признане даній партії в разі його опорожнення з яких би то не було причин залишається за партією, що його звільнила.

ФЕЙЛЕТОН „ДІЛА" З ДНЯ 18. ГРУДНЯ 1933.

АНАТОЛЬ КУРДИДИК.

Підозрілий гість.

I.

— Вас обвинувачують за волокитство, за пачкарство закордонного краму, за брак особистих документів, нелеґальний перехід через кордон, намаганий влом до чужого мешкання, обманювання поліції, симуляцію...

Старець стояв і безрадно розкладав за кожним злочином руками.

— З нами жартів нема. Ми вже таких пташків виділи. О, ще кращих бачили. Не скажете?

— Та що маю казати?...

— Нічого. Посидите за кратками, то будете співати, як Моріс Шевальє. Вам смішно? А нам зовсім не смішно. Ми маємо час.

І віби на підтвердження цього, комісар витягнув папіросницю і повільно почав мняти папіроску.

— Ну? Скажете? А бачите. Краще самому вилущити, як з вас мають вилущити. Отже: Чого ви волочилися по вулицях опівночі? Кажете, що щороку так робите? Тим гірше для вас. Пізнати, що тамтого року мене тут не було. За мене нема так добре. Що? Прошу записати: Признав, що волочився по вулицях здавна...

Пан комісар подивився зпід ока:

— А той крам в міху? Для дітей? Таж ви самі кажете, що ви не тутешні. Щож то ви несете пішки за сто миль? Роздаєте? Ха-ха-ха! Добродій! Ми таких добродіїв знали. Що ви мені баки вете: Таких ляльок в нас не роблять ані коників. Ані самохідиків. Не признаєте? Пишіть! — диктував протокол. — „Відмовляється дати відповідь щодо найденого краму"...

— Вже? — притягнув до себе папір від урядовця і прочитав біґцем.

— Пишіть: „Признається, що був уже до не треба, бо завтра вертається". Куди вертаєтесь? За кордон? Але поки підете — то як ви сюди прийшли? Хто вас перевів через границю? Скільки взяв? В якому місці? Не скажете? Ми і так будемо знати. Посидите — самі скажете. Я вам раджу по доброму, як батько: Признайтесь...

— До чогож маю признаватись?

— Пишіть: „Признається, що був вже до менту приловлення його вломався до пятьох хат і забрав" ... Що? Не забирали? Ви поставили в цих хатах своє? Ви хочете, щоб ми повірили? Ну, ми побачимо. Спитаємо. Прошу вам адресу, де ви це „своє" залишили. А! Не тямите? Вилазить шило з мішка. Пишіть: „...але де це було — не памятає..."

Старець підняв плечі.

— Найважніше, чому ви в першому протоколі, так як тепер, все видумуєте? Не видумуєте? Щиро? Ну, може вам хто й повірив би: Я ні. Я вже десять літ поліційний хліб їм і не таких бачив. Кажете — не видумуєте, хай буде по вашому. Я вас тільки перестерігаю, що ваше признання злагодить вам кару. А так будете відповідати ще й за намагання обманути поліцію і симуляцію. Поважання!..

Пан начальник устав, твердо придушив папіроску до папіросниці і глумливо вклонився старцеві:

— Вивести! Я думаю що ми ще побачимось...

II.

„При цьому пересилаю Світлому Судові для слідства вчора прихопленого на вул. Монастирській невідомого типа, що намагався вломитись до мешкання службовика МТС при тій-же вулиці.

Поліцай ч. 106, що схопив згаданого чоловічка, найшов при ньому мішок із закордонним крамом, а саме 10 ляльок, 5 коників і 20 самохідиків нетутешнього виробу, що вказувалоб на те, що він зза кордону. Паперів прихоплений при собі не має ніяких — про своє походження і літа дає такі неясні відповіді, що треба до його слів ставитись дуже обережно. На вигляд має літ 90.

Звертаю увагу Світлого Суду, що іздагований мною, не дав ніодної конкретної відповіди: те, що він покликується на звичай, на якусь любов до дітей і що обдаровує їх треба вважати звичайним викрутом перед відповідальністю за справжні злочини, які він мабуть має на совісти і в тому напрямі слід вести би слідство. Прослідження його психіятрами булоб дуже побажане.

Повідомляю теж Світлий Суд, що згаданий невідомий мав мабуть теж спільників, бо поліцай ч. 106, який його приловив, бачив у меті, коли він влазив у вікно, на розі вулиці якісь три постаті, з яких дві були зодягнені на біло й подобали на жінки, а третя в чорному і подобала на мужчину. З собою мали санки. Поліцай ч. 106 притримавши старця, не міг бігти за ними, а покі на його свисток прибіг поліцай ч. 57, вони зникли в невідомому напрямку.

Нарешті звертаю увагу Світлого Суду, що оце аж мені вдалося прихопити небезпечного волокиту, який сам каже (гл. протокол), що робив свої подвиги щороку, що вкладає на недостаточну дбайливість моїх попередників за безпечество міста.

Комісар поліції міста „
— *Сова-Находило"*

III.

Місто того дня сумувало. Слідчий віумився, що це може бути за тип, якого прислали рони під самі свята, діти всі плакали, а св. Микола сидів у слідчому арешті Один чорт радів: На другий день після цього, як він втік, побачивши що св. Миколу арештує ч. 106, зголосився він на поліцію і подав стільки ревеляцій з цього світу що його приймили на поліційного агента...

Якщо на черговому місці був би кандидат другої партії, так управа даної партії доручить свому кандидатові це місце звільнити, пристосовуючи до некарних кандидатів якнайдальше йдучі карні санкції виключення його з партії і клюбу та оповіщення цього в пресі.

Кандидати обох партій чи то будучі контрагенти бльоку підписують долучену до цього протоколу заяву, яка є інтегральною частю того протоколу.

Обі сторони стверджують одноз гідно, що розмови з дальшими евентуальними контрагентами цього бльоку, чи творення міжнаціонального виборчого бльоку, відбуватисяме в той спосіб, що УНДО і УСРП у відношенню до евентуальних чергових контрагентів виступатимуть як один контрагент.

Для переведення одноцільної і доцільної виборчої акції твориться спільна порозумівавча комісія, в яку входять генеральні секретарі, як технічні керманичі виборчої акції. Вона рівночасно вирішуватиме доцільне ведення виборчої акції на місцях.

Для переведення виборчої акції буде видана спільна виборча енунціяція, підписана УНДО і УСРП, чи дальшими контрагентами бльоку.

Кошти спільних енунціяцій та інших спільних видатків покривають контрагенти на підставі рішення порозумівавчої комісії.

Львів, дня 18. вересня 1930.

За Центральний Комітет УНДО:
Д-р Дмитро Левицький вр.
Д-р Л. Макарушка вр.
За Головну Управу УСРП:
Д-р Іван Макух вр.
Д-р Стахів Матвій вр.

До цього протоколу були долучені два додатки, які були інтегральною його частиною, а саме розподіл місць на листах у поодиноких виборчих округах і заява, яка обовязувала всіх кандидатів, яких котранебудь з партій ставила на листі.

Повний розподіл місць устійнено в такий посіб:

ПРИЛОГА 1.

Уповноважені делегати Центрального Комітету УНДО і Головної Управи УСРП устійнюють слідуючий порядок місць на листах у поодиноких виборчих округах:

СОЙМ.

Округа 48 — мандатів 6. 1) УНДО, 2) УНДО, 3) УНДО, 4) УСРП, 5) УНДО, 6) УНДО, 7) УНДО, 8) УСРП, 9) УНДО, 10) УНДО, 11) УНДО, 12) УСРП.

Округа 49 — мандатів 6. 1) УНДО, 2) УНДО, 3) УСРП, 4) УНДО, 5) УНДО, 6) УСРП, 7) УНДО, 8) УНДО 9) УСРП, 10) УНДО, 11) УНДО, 12) УСРП.

Округа 51 — мандатів 7. 1) УНДО, 2) УНДО, 3) УНДО, 4) УНДО, 5) УСРП, 6) УНДО, 7) УСРП, 8) УНДО, 9) УНДО, 10) УНДО, 11) УНДО, 12) УСРП, 13) УНДО, 14) УНДО.

Округа 52 — 6 мандатів. 1) УНДО, 2) УНДО, 3) УНДО, 4) УНДО, 5) УНДО, 6) УНДО, 7) УСРП, 8) УНДО, 9) УНДО, 10) УНДО, 11) УНДО, 12) УСПР.

Округа 53 — мандатів 9. 1) УСРП, 2) УНДО, 3) УСРП, 4) УНДО, 5) УСРП, 6) УНДО, 7) УСРП, 8) УНДО, 9) УСРП, 10) УНДО, 11) УСРП, 12) УНДО, 13) УСРП, 14) УНДО, 15) УСРП, 16) УНДО, 17) УСРП, 18) УНДО.

Округа 54 — мандатів 10. 1) УНДО, 2) УНДО, 3) УНДО, 4) УСРП, 5) УНДО, 6) УНДО, 7) УНДО, 8) УСРП, 9) УНДО, 10) УСРП, 11) УНДО, 12) УНДО, 13) УНДО 14) УСРП, 15) УНДО, 16) УНДО, 17 УНДО, 18) УСРП, 19) УНДО, 20) УСРП.

Округа 55 — мандатів 9. 1) УНДО, 2) УНДО, 3) УНДО, 4) УСРП, 5) УНДО, 6) УНДО, 7) УНДО, 8) УСРП, 9) УНДО, 10) УСРП, 11) УНДО, 12) УНДО, 13) УНДО, 14) УСРП, 15) УНДО, 16) УНДО, 17) УНДО, 18) УСРП.

Округа 56 — мандатів 5. 1) УНДО, 2) УНДО, 3) УСРП, 4) УНДО, 5) УНДО, 6) УСРП, 7) УНДО, 8) УНДО, 9) УСРП, 10) УНДО.

Округа 57 — мандатів 6. 1) УНДО, 2) УСРП, 3) УНДО, 4) УСРП, 5) УНДО, 6) УСРП, 7) УНДО, 8) УСРП, 9) УНДО, 10) УСРП, 11) УНДО, 12) УСРП.

Округа 58 — мандатів 5. 1) УСРП, 2) УСРП, 3) УНДО, 4) УСРП, 5) УСРП, 6) УНДО, 7) УСРП, 8) УСРП, 9) УНДО, 10) УСРП.

ДЕРЖАВНА ПОСОЛЬСЬКА ЛИСТА:

1) УНДО, 2) УНДО, 3) УСРП, 4) УНДО, 5) УНДО, 6) УНДО, 7) УСРП, 8) УНДО, 9) УНДО, 10) УСРП, 11) УНДО, 12) УНДО, 13) УНДО, 14) УСРП, 15) УНДО, 16) УНДО, 17) УСРП, 18) УНДО.

Д-р Дмитро Левицький вр. *Д-р Іван Макух вр.*
Д-р Любомир Макарушка вр. *Д-р Стахів Матвій в. р.*

СЕНАТ.

Воєвідство *Львів:* мандатів 9. 1) УНДО, 2) УНДО, 3), УНДО, 4) УНДО, 5) УСРП, 6) УНДО, 7) УНДО, 8) УСРП.

Воєвідство *Станиславів:* мандатів 4. 1) УНДО, 2) УСРП, 3) УНДО, 4) УНДО, 5) УСРП 6) УНДО, 7) УСРП 8) УНДО.

Воєвідство *Тернопіль:* мандатів 4. 1) УНДО, 2) УНДО 3) УНДО, 4) УСРП, 5) УНДО, 6) УНДО 7) УСРП, 8) УНДО

Воєвідство *Волинь:* мандатів 5. 1) УСРП, 2) УНДО, 3) УСРП, 4) УНДО, 5) УСРП, 6) УНДО, 7) УСРП, 8) УНДО, 9) УСРП, 10) УНДО.

ДЕРЖАВНА СЕНАТСЬКА ЛИСТА:

1) УНДО, 2) УНДО, 3) УСРП, 4) УНДО, 5) УНДО, 6) УСРП, 7) УНДО, 8) УСРП.

Д-р Дмитро Левицький вр. *Д-р Іван Макух вр.*
Д-р Любомир Макарушка вр. *Д-р Стахів Матвій в. р.*

*

У завтрішньому числі подамо текст заяви, яку підписували всі кандидати та яку устійнено також на підставі порозуміння голов і секретарів обох партій.

—o—

Присуд за голодовий похід.

Карний сенат краевого суду в Ужгороді видав присуд на 21 обвинувачених зі села Симери в перечинській окрузі. Обвинуваченим закидали, що на весні ц. р. взяли участь у демонстрації в формі „походу голодних" під окружний уряд у Перечині. Підчас демонстрації прийшло до сутички зі жандармами. Одного обвинуваченого засудили на 5 місяців вязниці, трьох по 3 місяці, 14 по 2 або по 1 місячеві, трьох обвинувачених увільнили.

Мін. Бенеш про свою подорож.

Начальний редактор „Інтрансіжану" Де Кобар розмовляв із мін. Бенешом у поїзді до французького кордону. Мін. Бенеш сказав м. і., що Чехословаччина знає, що може рахувати на Францію, а Франція попросту може бути певна вірної приязни Чехословаччини при всякій обставині. Ніколи не було між нами ні хмариночки, сказав д-р Бенеш. Із теперішнім міністром закорд. справ Поль Бонкуром знаєтся д-р Бенеш від 1916 р., який був приятелем чехів іще й тоді, як не було чехословацької республики.

Головною метою теперішньої паризької подорожі— сказав міністер— є обмінятися думками про будучину важних великих плянів і проблем. Далі д-р Бенеш зазначив, що говоритиме теж в імені Малої Антанти, якої становище щойно виявилося в Кошицях при його балачках із мін. Тітулеску.

Після приїзду до Парижа мін. Бенеш сказав журналістам: Моя присутність у Парижі є ознакою приятельських звязків, які від початку лучать Малу Антанту з Францією.

Ліґа Націй не матиме поліції?

В палаті громад ліберальний посол Мандер поставив резолюцію з домаганням, щоби на послуги Ліґи Націй установити міжнародню поліцію. Парляментарний підсекретар Еден сказав, що така поліція можлива булаб щойно тоді, як світ розброївся би, тому резолюція є передчасна. Посол Мандер резолюцію відкликав.

Масові арештування в Еспанії.

ВТІКЛО 58 АРЕШТОВАНИХ.

Міністер внутрішніх справ повідомив, що в місті Лірія арештовано 14 людей, які робили бомби, якими спричинили залізничу катастрофу в Пузолі.

З барсельонської тюрми втікло 58 арештованих. Із них поліція знову замкнула 30, а інших шукає. Втікло також 20 вязнів, споміж тих, яких держать на кораблі „Уругвай". В Памплюні в останній хвилині не допустили до залізничої катастрофи. В Сарагосі прийшло до нових заворушень. Зате страйк майже всюди не вдався, робітники вертаються до праці.

Бальон зі свастикою над Прагою.

15. грудня в год. 9.30 зявився над Прагою бальон, якого знак пригадував свастику. З летунського майдану в цю мить вислали військовий перегоновий літак, та бальон відлетів. Поява бальону над Прагою викликала великий рух, де збиралися цікаві, що слідкували за чужим бальоном.

Польсько-німецькі переговори.

ВАРШАВА, 16. 12. ПАТ. 14. і 15. грудня відбулися в Варшаві польсько-німецькі переговори. Устійнили подробиці в справі обовязуючої сили та переведення житньої умови з 25. XI. Переговори довели до вияснення всіх іще неполагоджених справ. Також і в справі пристулення інших країн, що вивозять жито, осягнули порозуміння. Умова обовязує від нині. Німецьких гостей приймав віцеміністер Карваський.

ВАРШАВА, 16. 12. ПАТ. Від 11. до 15. грудня відбувалися в Бреславі польсько-німецькі переговори для приготування умови про митні шляхи та кордонні переходи, що основуються на умові з 1925—27 р. Тому що підчас переговорів виявилася конечність вияснити деякі справи, продовжили покищо важність обовязуючої умови до 1. липня 1934.

—o—

ВЗЯЛИ В ПОЛОН УВЕСЬ КОМУНІСТИЧНИЙ УРЯД.

ШАНГАЙ, 16. 12. ПАТ. Генерал Лю-Іць Вей, визначний провідник китайських комуністів, є між 5.000 червоними вбитими у триденних боях із урядовими військами під командою Чань-Кай-Шека в провінції Кіянь-Сі. Весь комуністичний тимчасовий уряд узяли в полон урядові війська. В руки побідників попало багато зброї та муніції.

—o—

23-годинне засідання

ЛЬОНДОН 15. 12. ПАТ. Сьогодні в год. 13.20 скінчилося засідання палати громад, що завдяки обструкції опозиції тревало 23 години без перерви. У звязку з дискусією про фінансову допомогу для Нової Фундляндії один посол почав відчитувати дуже довгу шпаку статтей про Нову Фундляндію з якогось провінціонального часопису. В год. 4 досвіта опозиція хотіла припинити дискусію, але тоді уряд зажадав обговорення закону про допомогу для безробітних. На протязі ночі голосовано 30 разів над ріжними параграфами. Опозиція уприємнювала собі голосування співом. Падали теж ріжні лайки, а міністра домінії Томаса названо брудним псом. Найкращий інтерес за тій обструкції зробив ресторан парляменту, де зїли за ніч сотнар бекон і кількасот яєць.

—o—

Перенесення безбожницької централі.

Із Женеви повідомляють, що централю комуністичної безбожницької аґітації за кордоном, яка находилася в останньому часі в Базелі, наслідком частих інтерпеляцій у швайцарських законодатних тілах рішено перенести до Штрасбурґа в Альзації.

З „гараздів" на Гуцульщині.

Злидні й голод. — Руїна господарств. — Потреба негайної допомоги.

Обїжджаючи поодинокі громади Косівщини, уважаю своїм обовязком подати до загального відома дещо не з життя, а з животіння тої найкращої квітки українського народу, якою є наша Гуцульщина, тепер зовсім знищена внаслідок безнастанних дощів та повеней у цьому році. Зливи в цьому році наробили на Гуцульщині страшних шкід, і то таких, яких досі найстарші люди не памятають. Знищені через засуви та обірвання частини гори господарські будинки, худоба, прекрасні сіножати, городи, на яких гуцули управляли біб, бараболю, кукурудзу, ячмінь та інші ростини, що надаються під управу гірського підсоння. Ось кілька прикладів:

У громаді Довгополе у Марійки Гуцуляк, вдови по Миколі, засуви знищили зовсім 2 морґи городу і сіножати, а хату усунуло так, що небезпечно там мешкати. На удержанні 6 дітей, помочі ані заробітків ніяких. *Олекса Беледин* — у хаті 9 душ: обсунуло зовсім пів морґа сіножати та відірвало сад; всього ґрунту має 3 морґи. *Андрій Зюбак* — 8 душ у хаті: через засуви 5 морґів гарного ґрунту з городами стали неужитками, крім того був приневолений хату розібрати, а не маючи місця через румовища, які повстали на його ґрунті, на будову хати, мусів впроситися на ґрунт своєї матери, щоби там побудуватись. Крім вичислених є ще цілий гурт пошкодованих наслідком зливи і повені потока Кохана, який випливає з Перехресного. Над тим потоком находяться найбільші стромини, які підчас довгих дощів легко обсуваються. Понад той потік іде плай у Перехресне. В однім місці обсунулись збочі на потік з двох боків, так, що на випадок нової слоти заходить небезпека, що засуви посунуться ще дальше, утворять величезну загату та затоплять чимало ґрунтів разом з господарськими забудуваннями.

В громаді Слобідка, косівського повіту, повінь Черемошу знищила — зовсім злупала 4 морґи управного поля (городів) вартости 10.000 зол.; крім того замулила 12 морґів лук і пасовиськ.

В громаді Рибно замулила повінь 20 морґів управного поля.

В громаді Ростоки повінь знищила 5 морґів ріллі та 11 морґів лугів; крім того 2 мешкальні доми, дороги і мости цілком знищені. Около 100 господарств (загально коло 400 осіб) потребує безумовно помочі, бо загрожує їм повний голод.

В громаді Красноїля засув знищив уповні Миколі Рибарукові 6 морґів ґрунту, хату і стайню. У Семена Шатрука в тій самій громаді засув знищив поверх 5 морґів сіножати і городів. Половину мешкального дому розібрав, друга половина присипана. З поля його лишилось одно велике румовище, перемішана глина з камінням, яке навіть за 100 літ не може бути управлюване. Згаданий Рибарук не має вже поля, ані хатчини, лишився без даху над головою! Ходив до староства в Косові з відповідною посвідкою з уряду громадського і парохіяльного, де від серпня цього року дістає по 10 зол. місячної допомоги. На удержанні має 3 дітей. Чоловік цей, оповідаючи мені про своє горе, не всилі з жалю слова промовити і сльози розпуки без перестанку спливають з його очей...

В *громаді Білоберезка* через засуви у господаря Гілюка Василя с. Дмитра забрало 2 морґи сіножати враз з хатою. У Губчака Семена с. Юрка повінь Черемошу забрала 25 куб. метрів дерева, яке він навозив собі на будову хати. Також у громадах *Барвінкові й Устеріках* повінь ушкодила ґрунти, положені над рікою, забираючи зовсім усе, що там тільки бідні гуцули управляли.

Отсе кілька зразків, які є може заледви одною тисячною частиною тих шкід, що повстали в горах наслідком повені.

Далеко більші шкоди повстали внаслідок зимних дощів у літі, спізненої на півтора місяця весни в горах та внаслідок холоду, бо вже в серпні упав у горах сніг, що в страшний спосіб відбилося на худобі в полонинах та на зборі сіна. Та про це іншим разом.

Комітет несення помочі голодуючій Гуцульщині у Львові, оскільки мені відомо, не має тепер таких фондів, якими міг би бодай вчасти облекшити долю нещасних. Одначе серед того страшного лихоліття, яке впало на нашу Гуцульщину, головно в цьому році, нам не вільно залишити тої справи. Слід би віднестися з відповідним зазивом до нашої еміґрації в Америці, та до людей доброї волі у краю, щоб вони зложили від себе хочби невеликі датки на допомогу пошкодованих внаслідок неурожаю і повені, головно на Гуцульщині. Істнує в Косові від 2-х літ Повітовий Комітет помочі для голодуючої Гуцульщини під проводом о. д-ра Скобельського, який справді по батьківськи опікується голодуючим населенням у повіті; одначе він через відсутність готівки, як також і збіжа не всилі вивязуватись як слід зі свого завдання.

Українська Парляментарна Репрезентація повинна доложити теж усіх заходів, щоб уряд дав змогу набути голодуючим збіже по дешевій ціні, бо положення дійсно катастрофальне.

Повітове староство в Косові віднеслося недавно до парохіяльних урядів письмом, у якому просить оголосити в церкві, щоби люди не їли цьогорічної кукурудзи, бо від споживття такої кукурудзи грозить смертельна хороба, що називається „пелягра". Тимчасом жиди продають таку кукурудзу, а той, що її потребує, купує без розбору. Чи не слід би староству зарядити контролю по всіх збіжевих крамницях в Косові і винних якнайгостріше покарати? Справа занадто важна, тому з усіх усюдів *биймо у дзвін на трівогу!*

Посол Юра Чукур.

Засудили священика.

БЕРЛІН, 16. 12. ПАТ. Краєвий суд у Кельні засудив учора католицького священика Шміца, пароха в надренській місцевости Квадрат на три місяці вязниці за зневагу державних прапорів. Шміц закликав у червні ц. р. вірних, щоби в часі процесії Божого Тіла не вивішували хоругов з поганськими символами і позагинаними хрестами.

По широкому світі.

— Між урядом англійським і французьким ідуть переговори в справі знесення пашпортового примусу для громадян обох тих держав.

— Латвійський сойм рішив розвязати дві фашистівські орґанізації, а їхніх провідників потягнути до судової відповідальности.

— Аґенція Аваса оголосила комунікат, в якому зазначує, що політичні кола Франції з вдоволенням повитали з приводу візити мін. Бенеша в Парижі рівночасне зближення між Югославією та Болгарією.

— Радянський уряд запросив міністра Бонкура до Москви після заповідженої візити в Польщі та Чехословаччині.

— Еспанський уряд прем'єра Баріоса подався до димісії.

— З Колюмбії повідомляють, що юрба народу злінчувала 20-літнього мурина, який знасилував білу дівчину.

— Американське міністерство війни рішило закупити 8.000 військових самоходів, призначених до переведення моторизації армії Зл. Держав.

Вісти з Рідної Школи.

ВАЖНЕ ДЛЯ ДЕЛЕҐАТІВ НА ЗАГАЛЬНИЙ ЗІЗД РІДНОЇ ШКОЛИ.

Загальний Зїзд Рідної Школи відбудеться у Львові 25. грудня 1933 (понеділок) в салі Ремісничої Палати при пл. Стрілецькій ч. 8, як це було оповіщене. Довідуємося, що трамваї в той день не будуть у Львові курсувати. Початок Загального Зїзду в год. 9. чи пак 10. передпол.

Кожний делеґат на Загальний Зїзд має виказатися перед впорядчиками перед вступом на салю нарад писемним уповноваженням від дотичного Кружка Р. Ш. **Уповноваження має бути з печаткою й підписом голови та секретаря дотичного Кружка Р. Ш.**

В сумнівних випадках можуть впорядчики зажадати ще й іншої леґітимації, що могла би ствердити ідентичність особи.

Делеґатами можуть бути тільки члени Р. Ш., реєстровані в даному Кружку. Не можуть бути такі члени Р. Ш., що перебувають на області дотичного Кружка Р. Ш. тільки тимчасово, переходово, чи загалом не мають осідку на тій області.

ЗАЛІЗНИЧІ ЗНИЖКИ.

Всі делеґати на Загальний Зїзд **Р. Ш.**, що не є державними службовиками і не мають управнень до залізничих знижок, мають їхати до Львова довільного дня за оплатою повної

ціни залізничого білету. Натомість зі Львова 25. або 26. грудня (до півночі) 1933. з котрого-небудь львівського двірця до своєї кінцевої стації будуть користати із залізничої знижки на 50 проц., якщо зі Львова до їхньої стації є бодай 30 км.

Дотичні знижкові карти дістануть від канцелярії Головної Управи Р. Ш., що буде в день Зїзду урядувати в будинку при вході на салю.

ПІДГОТОВКА КОЛЯДИ.

З огляду на недалеку збірку дарів „на коляду" Рідній Школі (у місяці січні 1934), треба вже від тепер почати підготовку. Кружки Р. Ш. або якщо вони нерухливі, нечинні, чи нема їх у громаді, інші установи, чи й поодинокі прихильники Р. Ш. **нехай уже тепер зголосять у Повітовому Кружку Р. Ш. чи Пов. Союзі Кружків тих громадян, яких можна наділити довірям і поручити їм переведення збірки.** На кожну громаду подати стільки громадян, скільки треба, щоби збірка обхопила цілу громаду й покінчилася по змозі за 3 дні Різдвяних Свят. — Було би побажане, щоб утворилися Комітети місцевих установ для успішного й справного переведення збірки.

Як тільки наспіють дозволи Воєвідства, Головна Управа вишле негайно всі необхідні інструкції до Пов. Кружків Р. Ш. у **повітовому місті.** — Якщо в повіті є другий повітовий Кружок Р. Ш., він мусить стояти в часі підготовки до збірки в тісному звязку з Кружком Р. Ш. у повітовому місті.

Якщо було би треба устійнювати у старостві речинець збірки на коляду, то цим мусить занятися Кружок у місті осідку староства, або Повітового Союзу Кружків.

Від справности буде залежати вислід збірки.

Польсько-Українська Комісія при Науковім Інституті у Варшаві.

Від деякого часу у Варшаві помітно живіше заціавлення українськими справами (очевидно: тільки „теоретичне", без впливу на напрямок національної політики!), при чому м. ін. виринула думка створити установу, до я науковий спосіб можна би засувати ріжні сторінки польсько-українських взаємин в історичному минулому, здебільша затемнені ріжними легендами.

У звязку з цим деякі українські наукові діячі звернулися до Українського Наукового Інституту у Варшаві, щоби він взяв на себе ініціятиву створити польсько-українську наукову комісію на виключно науковій і цілковито аполітичній платформі.

Організаційні збори цієї Комісії відбулися в помешканні Інституту дня 27. листопада ц. р.

Відкрив збори директор Інституту проф. Олександер Лотоцький, окреслюючи чергове завдання польської й української науки як опрацювання і висвітлення взаємин поміж польським і українським народом, зокрема впоблення взаємин державних, літературних, культурних, релігійних і економічних впливів. Далі забрав голос секретар Інституту проф. д-р Роман Смаль-Стоцький, виголошуючи реферат про організацію польсько-українських дослідів і їх методи, при чому спеціяльно підкреслив конечність притягнути до активної праці польську й українську студентську молодь.

Потребу організації комісії підтримали з польської сторони професори варшавського університету М. Гандельсман, С. Шобер, Ю. Голомбек і б. міністр Л. Василевський, з української проф. М. Кордуба.

До управи комісії одноголосно вибрали: головою комісії проф. Гандельсмана, заступниками — професорів С. Шобера і О. Лотоцького, секретарем проф. Р. Смаль-Стоцького. Головою історичної секції вибрано проф. варшавського університету О. Галецького, заступником проф. М. Кордубу; головою фільольогічно-мовознавчої секції — проф. варшавського університету д-ра С. Слонського, заступником проф. Р. Смаль-Стоцького. До секретарської технічної праці будуть притягнені в секціях студенти.

Від поляків взяли участь в організаційнім зібранні комісії та обіцяли свою співпрацю на майбутнє визначні польські дослідники між ін. професори й доценти варшавського університету — д-р С. Уейський, д-р В. Татаркевич, д-р В. Дорошевський, д-р Антонович, д-р С. Понятовський, д-р К. Стависко, д-р Ю. Голомбек.

Крім того постановлено, що ціла праця буде переводитися в секціях, а всі ухвалені до друку наукові реферати буде оголошувати Український Науковий Інститут окремими виданнями.

Від українців у засіданні комісії взяли участь крім згаданих професорів між іншими ще: ректор подєбрадської академії проф. Шовгенів, проф. В. Біднов, д-р М. Коваленський, інж. Евген Маланюк, мгр. І. Дубницький, мгр. Н. Холодна і мгр. К. Чайківська.

Цікаво, що у Варшаві визначні польські вчені, професори тамошнього університету, в домівці і в рамах української наукової установи організують працю для студій над українсько-польськими взаєминами, а у львівському університеті досі славне „заціпавлення" цією справою проявляє проф. Янув, який заявив, що викладає „язик руский"!...

НОВИНКИ

— **Вистави нашого театру у Львові.** Звертаємо увагу наших читачів на репертуар театру ім. Тобілевича, що як трупа „Кооперативи Український Театр" дає у Львові три вистави. Всі заповіджені песи є новинками для нашої публики. Песу Пачовського грали вже дуже давно і вона майже невідома; песа Мольнара „Гра на замку" йде як бенефісова вистава з нагоди ювилею Й. Стадника; „Пепіна" оперетокова новинка може теж рахувати на успіх, хочби з огляду на те, що Львів не має від довшого часу оперетки. Ювилейна вистава з нагоди 40-ліття сценічної праці Й. Стадника піде у салі Муз. Т-ва ім. Лисенка; дві інші в театрі „Ріжнородностей".

— **Допоможіть бідній дівчинці скінчити школу!** Більше тижня тому прийшла до нашої редакції мала скромна дівчинка: прислав її сюди, мовляв, один громадянин, щоб тут допомогли їй заплатити шкільну таксу. Ходить до одної фахової школи, де вчиться практичного знання, що дасть їй у руки хліб. Ми казали їй принести посвідку від її катехита: спершу розплакалась дитина, що боїться, щоб у школі не дізналися, — їй буде стидно і ніяково. Але ми переконали її, що до катехита слід мати довіря,— і вона дійсно пішла розказати йому своє лихо та принесла посвідку, що це бідна дівчина і не має з чого заплатити шкільну таксу. Ми просили присилати дрібні датки до **Земельного Банку** (конто ПКО 500170) з допискою **„Такса для учениці"**. Довідуємося, що за тиждень вплинуло ледви кілька золотих. Треба 30 (тридцять) золотих! Просимо не відмовити діточій просьбі і не підривати в дитини довіря до рідного громадянства!

— **Позаочні курси пасічництва.** Вже розпочались позаочні курси пасічництва при Українській Господарській Академії в Подєбрадах. Курси мають за завдання поглибити знання пасічників і підготовити їх до раціонального ведення пасічничої господарки. До викладів запрошені найліпші українські фахівці з царини пасічництва. Навчання й підручник коштують 70 ч. кор. Для бажаючих будуть організовані практичні вправи в Галичині й Чехословаччині. По закінченні курсів слухачам будуть видані належні свідоцтва. За проспектами та інформаціями звертатись на адресу: Podebrady—Lazne, Ukraiinska Hospodarska Akademie, Tchecoslovaquie.

— **Ювилей проф. Сергія Шелухина.** Ювилейний Комітет для вшанування 50-ліття літературно-наукової і громадської діяльности сенатора, професора Сергія Шелухина влаштовує святочну академію, що відбудеться на честь Ювилята у вівторок 19. грудня ц. р. в год. 3. пополуд. в помешканні Геольогічного Інституту у Празі II., Альбертов ч. 6. У програмі: 1. Вступне слово голови Комітету проф. д-ра С. Дністрянського. 2. Проф. А. Андрієвський: Життя і праця проф. С. Шелухина. 3. Проф. Л. Білецький: Літературно-наукова діяльність проф. С. Шелухина. 4. Привітання. — Комітет: Акад. проф. д-р С. Дністрянський, проф. Ф. Швець, інж. А. Галька, член Директорії УНР А. Макаренко, проф. Л. Білецький.

— **В 10-ліття „Союзу Українських Купців" у Львові** відбудеться 25. грудня ц. р. ювилейне свято з такою програмою: Год. 8. рано: Сл. Божа в соборі св. Юра — відправить Преосв. Будка. Год. 9.15: Збір членів Т-ва і запрошених гостей в кімнатах „Української Бесіди", Рутовського 22, де при вступі вписуються присутні в пропамятну книгу Т-ва і вбивають цвяшки в купецький емблем. Год. 9.30: Отворення свята головою Т-ва з отсим денним порядком: 1) Надзвичайні загальні збори „Союзу Українських Купців", з порядком нарад: Іменування почесних членів Т-ва (§ 10 статуту). 2) Вибір почесної Президії на час свята. 3) Привіти. 4) Реферати: а) Дм. Конюх, справник Т-ва: „Історія й розвиток „С. У. К." за 10 літ і намічення програми праці на майбутнє"; б) проф. д-р Р. Зубик: „Історія українського купецтва від найдавніших часів"; в) пос. д-р Ст. Біляк: „Значіння рідного промислу й торговлі для нації"; г) інж. М. Творидло: „Реклама в торговлі і промислі під сучасну пору"; д) інж. В. Несторович: „Купецькі книги у світлі податкових приписів і нового торговельного та карного закону". 5) Дискусія й резолюції. 6) Спільний комерс. — За Раду „Союзу Українських Купців": **Гр. Ганулян**, голова. **Дм. Конюх**, справник. За Імпрезову Комісію: **О. Стефанович, М. Ковалів, М. Гірнякова, М. Проць, Я. Скопляк.**

— **Магазин взуття Баті у Львові.** В неділю, 17 ц. м. в год. 2-ій пополудні відкривають у Львові крамницю із взуттям славної чеської фірми Батя. Ця світової слави фірма почала свою промислову діяльність у Польщі ще в 1929 р. Першу крамницю та робітню відкрила в Лодзі, а далі зорганізувала свої філії у Варшаві, Познані, Кракові і т. д. На терені Сх. Галичини істнують крамниці фірми Батя вже в усіх більших містах. Тепер прийшла черга і на Львів. Львівська філія найшла приміщення при вул. Леґіонів ч. 29. Можна там набувати взуття від 6 зол (діточі та спортові мешти) до 19 зол. (всякі роди взуття для дорослих). На тому місці варто замітити, що персонал у крамницях на терені Сх. Галичини, а також у варстатах, вербований і споміж українців. Фірма Батя має тепер у Польщі власну фабрику в Хелмку, хшанівського повіту, в якій працює 100 робітників і її продуктами заосмотрює всі крамниці в Польщі.

— **Поворот до фірманок.** З причини надмірних тарифних перевозових оплат вертаються давні часи, коли до перевозу вживано фірманки. Крізь львівські рогачки переїздять щодень сотки фір з товарами, що прибувають з найдальших сторін краю — навіть з Коломийщини. Селянські вози стають до конкуренції з льокомотивами. Кошт перевозу товарів кіньми далеко менший, ніж залізницею.

— **Примерз до памятника.** В Стрийському Парку найшли примерзлого до памятника Кілінського якогось молодого чоловіка, що вже не дихав. Як пристосували штучне віддихання, серце його стало знову вдаряти, одначе не прийшов до притомности. Лікар ствердив, що незнайомий напився йодини. Забрали його до шпиталю. — У парку Головацького намагався вгруїти йодиною около 20-літній чоловік. Непритомного відвезли до шпиталю.

— **Львівська хроніка.** На совганковім майдані на Цитаделі зломила ногу 18-літня Ірина Шехтман. — До вязничної влади зголосилася жінка відомого опришка Маріяна Костюка, що спалив служницю при вул. Гофмана і щез без сліду, домагаючись, щоби замкнули її разом з литиною до вязниці, бо не має з чого жити. — На Кульпаркові сніг засипав зовсім хатину Катерини Гузак. Рятункова стація відгорнула сніг і найшла Катерину Гузак примерзлу до землі. Спідницю мусіли відрубувати, бо вже була покрита ледом. Хору жінку забрали до шпиталю. Ствердили, що вона хотіла покінчити з життям і випила денатурований спирт. — Городський суд розглядав на основі нового карного кодексу справу „ковертових“ злодіїв Вікт. Огонька та Ваплави Білевич, які в самому Львові ошукали за короткий час понад 20 людей. Білевичеву засудили на 3 роки, Огонька на 2 і пів року вязниці.

— **Ошуканець на женячку.** Іван Шуляк, волоцюга без заняття, познайомився в Станиславові зі служницею Каролькою Пакош і представившись за службовця магістрату, обіцяв з нею оженитись. Служниця так йому повірила, що передала йому навіть заощаджених 720 зол., щоби купив дещо на нове господарство. Врешті пішли обоє до парохіяльного уряду, щоби дати на заповідь. Однак перед парохіяльним домом Шуляк казав Карольці зачекати, а сам нібито пішов до пароха. Незабаром вернувся і сказав, що о. парох хоче її висповідати. Коли дівчина пішла до сповіди, Шуляк утік зі Станиславова і дівчина втратила свої гроші. За ошуканцем шукає тепер поліція.

— **Краєва хроніка.** До міста Камінка Стр. прилучено міські громади Кривулянка і Підзамче. — Суд присяглих у Станиславові засудив на півтора року вязниці Мих. Рудака з Назарова пов. Надвірна за те, що приліпив на церкві летючку ОУН. — Під Брошневом потяг, що їхав зі Стрия до Калуша, переїхав невідомого селянина, який ішов шляхом. — В Бориславі інж. Маріян Фішер дістався під колеса самоходу і так тяжко потовкся в голову, що втратив свідомість. У шпиталі доконано на нім операцію. — В околицях Дрогобича упав сніг на пів метра високо. — Військовий суд у Самборі розглядає справу 8 вояків, обвинувачених у комуністичній агітації. — Апеляційний суд у Станиславові розглядав справу 13 жидівських студентів (між ними трьох студенток), членів „Академічного Літ.-Артистичного Клюбу“, які на вакаційній кольонії в Черняку управляли культ безбожництва та наготи. Засудили їх на кару вязниці від 7—2 місяців.— Підчас залізничої катастрофи в Познані згинуло на місці 5 осіб. У шпиталі померло 9 осіб, себто разом було досі 14 жертв у людях.

— **Майори викладають університетським професорам.** На краківськім університеті влаштовано 4-денний курс для університетських професорів, запрошених спеціяльним ректорським обіжником. На курсі викладають дипльомовані майори Крулікевич і Сипневський з Варшави про протигазову оборону.

— **Зловживання з розводами.** Прокуратура при окружнім суді у Варшаві зажадала від православної консисторії видачі актів, що торкаються розводів мішаних подруж, виданих консисторією. Консисторія попросила зачекати, мовлячи, що не може без згоди митрополита Діонізія видати тих актів. На всякий випадок прокуратура зобовязала консисторію занехати дальше видавання розводів мішаних подруж.

— **З чужинної легії до рідного села.** До села Осухово біля Брацлава вернувся Петро Загірний після 17-літних пригод у чужих краях. У 1916 р. забрали були Загірного німці зі собою. Він був два роки в концентраційних таборах. Опісля при помочі якоїсь німкині втік Загірний до Франції. Тут вступив до чужинної легії. В Мароку боровся як легіоніст із тубільними племенами та був двічі ранений. В 1927 р. схопили його та ще двох легіоністів тубільці. З полону Загірний втік і після довшого скитання дістався до Альжиру. Тут як послугач дістався на корабель, що плив до Бразилії. В Бразилії Загірний доробився майна та постановив вернутися до рідного краю. Одначе захорів і пролежав цілий рік. Щойно тепер вернувся до Осухова, де віднайшов батька та маму.

— **Навернення вільнодумця.** Віденська преса обмірковує справу навернення до католицької церкви відомого зі своїх вільнодумних виступів б. католицького священика Антона Крена, що довгі літа агітував проти католицизму. В найближчому часі має появитися книжка Крена п. н. „Назад до церкви. Сповідь б. вільнодумця“.

— **Фільмовий кодекс.** Президент Рузвельт сягнув своїм правлінням аж до фільмового промислу. Він рішив унормувати відносини між продуцентами й акторами при помочі спеціяльного кодексу, який саме тепер приготовляють у Вашингтоні. Кодекс дотичить головно двох питань. В першу чергу хоче він устійнити висоту ґажі фільмових акторів. Досі ріжні виробництва просто видирали собі взаїмно „зірки“ при помочі конкуренційно високих платень, що доводило часто до казкових ґаж. Новий той кодекс устійнює тарифу, яка подає приблизний мінімум і максимум ґажі, починаючи від звичайніських статистів, а кінчаючи на артистах з виробленою світовою славою. Для продуцентів це куди корисна річ й вони живо підтримують почин уряду в тому напрямі, але з другої сторони цей факт викликав обурення артистів, бо така тарифа обмежує у великому ступні можливість великих зарібків. Другою новинкою, яку вводить фільмовий кодекс, це право авторства виробництв й інституція т. зв. фільмового плягіяту. Бувало нераз, що якесь виробництво підхопило один сюжет і фільма здобула собі загальне признання. Тоді миттю інші виробництва наслідували подібні сценарії і випродуковували десятки фільм на ту саму тему, зовсім не числячись із тим, що перше виробництво, чи пак автор сюжету мають право авторства. Фільмовий кодекс має стати одним кільцем нової американської господарської політики.

— **Небувала швидкість стрільна.** Німецький винахідник д-р Ґерліх винайшов кулю, звану Гальгар-Ультра, що осягає швидкість 40 км. на секунду (?). Ділання її страшніше від кулі думдум. Англійці пробують тепер винайти аналогічне стрільно. Цікаві досліди переводять в ділянці бомбардування на морі.

— **Грабунок при допомозі ґазу.** Перед один банк у Шікаго заїхали автом бандити і наложивши газові маски кинули в касовій кімнаті кілька ґазових бомб. Під впливом ґазу касієр втратив свідомість, а тоді бандити перешукали 260 сейфів (скриток), з яких вибрали всі дорогоцінности і готівку загальної вартости коло 3 міл. дол. Опісля вийшли спокійно і відїхали. Поліція довідалася про напад щойно за 20 мінут.

— **Катастрофа на морі.** Коло Аляндських островів наїхала підчас бурі барка „Плюс“ на скелю і розбилася. Із 12 людей залоги врятувалися тільки 4 особи.

—o—

Вечір слова і пісні

для вшанування 20-літніх роковин смерти Лесі Українки.

Культ Лесі Українки, який щораз більше зростає у нас у післявоєнних роках, головно серед молоді, вказує на те, що українська психіка починає шукати за словом поета, яке гартує душу у горнилі твердої дійсности, а не усипляє її солодко-млосною романтикою. „Вечір слова й пісні“ Лесі Українки, що його влаштувала 13. ц. м. Секція Студенток при Т-ві Прих. Освіти, мав на меті впоровадити авдиторії трохи такого бадьорого, вольового світогляду у виборі творів „одинокого мущини серед поетів України“.

Вступне слово п. *К. Малицької* могло б послужити взірцем короткої, десятихвилинної вступної промови, без зайвих слів і фраз, з ясним, простим, ядерним рисунком літературної і громадянської постаті поетки. Цієї похвали не можна вже сказати про реферат п. *О. Вергановської* на тему „Проблеми в драматичних творах Лесі Українки“.

Реферат на концерті — це взагалі дуже невдачне завдання, але реферат п. О. В. був безумовно задовгий, переповнений цитатами, а через те й непереглядний. Довгі цитати в німецькій мові були вже таки зовсім зайві. Поза тими хибами реферат як літературна студія був пильно і солідно опрацьований, хоч з деякими поглядами авторки можна би не погоджуватися. Музична частина концерту була заступлена тільки одною точкою: сольоспівом п. *О. Бандрівської*, яка має у нас вже свою вироблену славу. 3 рецитації, які займали аж чотири точки програми (а тоє одну п. Шкварківної поліція з цензурних оглядів заборонила), на перше місце вибилася рецитація п. *І. Гургули*, яка виказала дійсно небуденний рецитаторський талант. Її відтворення поезій Лесі Українки стояло вповні на висоті змісту рецитованих творів і в дискретній у своїй драматичности та в глибокім внутрішнім патосі. Рецитація п. *О. Марчак*, як і хорова рецитація поеми „Грішниця“, не вибивалися понад рівень шкільних деклямацій. В діялозі „Грішниці“ корисно визначалася п. *І. Шкварківна*.

Дарма, що вечір улаштовували студентки, все таки точність і зверхня дбайливість залишали багато до побажання. Вечір зачався майже з годинним опізненням. Зовсім неприбрана сцена з препоганим портретом поетки і столиком, накритим помятою скатертю, робила неприємне враження. Поетка, в якої пошану улаштовують „Вечір пісні і слова“, заслуговує на більшу дбайливість. Саля була заповнена переважно молоддю. *Р. С.*

Відозви й комунікати.

6 ТИЖНІВ АКТИВНОЇ БОРОТЬБИ З ТУБЕРКУЛЬОЗОЮ.

До Українського Громадянства.

Посеред причин смертности у нас перше місце займає туберкульоза. На туберкульозу хорує на наших землях у межах Польщі приблизно чверть міліона людей, з того яких 20.000 вмирає річно на цю хоробу. Смертність від туберкульози перевищає 4-кратно смертність від усіх інфекційних хоріб узятих разом. Коли зважимо, що смерть від туберкульози забирає переважно людей в силі віку, між 25-им і 45-им роком життя, себто у віці найбільшої активности людини, коли зважимо, що туберкульоза затяжна хороба, що на кошти її лікування витрачуємо річно кільканацять міліонів золотих, а друге тільки через втрату працездатности хорих на туберкульозу, стає ясним, що справа боротьби з туберкульозою є суспільною справою. Тим самим успіх тієї боротьби і остаточна перемога можлива тільки при активній участи цілої суспільности; тому обовязком кожної свідомої одиниці є відповідно до знання і засобів приложити до цієї справи свою руку. В культурних краях світу давно вже зрозуміло громадянство вагу боротьби з таким суспільним лихом, яким є туберкульоза, і внаслідок того захорувальність і смертність від туберкульози в тих краях зменшилась до 1/5, а внедовзі настане хвилина, коли туберкульоза там зникне як суспільне лихо.

Найсильнішим засобом боротьби з туберкульозою — це санітарна освіта, це боротьба за здоровий побут, гігієнічне житло, за сонце, чисте повітря, воду, за здоровий харч для людини.

Українське Гігієнічне Товариство, що від самого початку свого істнування взяло на себе важкий обовязок нести у народ зрозуміння ваги санітарної культури для здоровля суспільности, проголошує місяць боротьби з туберкульозою **від 15. грудня до кінця січня** і закликує ввесь культурний загал взяти діяльну участь у протитуберкульозній пропаганді. Кличемо до Вас: Сповніть свій обовязок супроти власного народу, нехай у місяці боротьби з туберкульозою відбудуться в кожному селі і містечку виклади, відчити й розмови про туберкульозу, в читальнях, школах, кооперативах, філіях культурних товариств, влаштовуйте протитуберкульозні виставки, читайте і розповсюджуйте протитуберкульозну літературу Українського Гігієнічного Товариства, закладайте гігієнічні гуртки при істнуючих на місцях товариствах, засновуйте в повітових містах філії У. Г. Т., вступайте масово в члени У. Г. Т-ва! Наші лікарі, Студентська молодь і взагалі свідомі одиниці не відмовляться від співпраці в тім великім ділі для добра народу.

ЗА ВИДІЛ УКРАЇНСЬКОГ ГІГІЄНІЧНОГО ТОВАРИСТВА У ЛЬВОВІ:
Д-р М. Панчишин, голова. **Д-р С. Панкевич**, секретар.

ПАМЯТАЙТЕ ПРО ДОЛЮ ІНВАЛІДІВ УГА!

ТРИ МУДРЦІ ЗІ СХОДУ.

Три мудрці зі Сходу вели дискусію про гру.

— Коли граю і програю все, що маю, кривджу сам себе і гра погана — сказав один.

— Коли граю і виграю все, що має мій ближній, кривджу його і гра теж погана — сказав другий.

— Коли граю і програю, програваючи тільки дрібну суму, не кривдячи себе і коли граю та виграю, вигриваючи величезну суму і при цьому не кривджу нікого, тоді гра добра — сказав третій.

— А чи істнує така гра? — спитав за хвилину поважно перший мудрець і за ним другий.

— Істнує — відповів третій. — Це польська державна клясова льотерія, якої тягнення третьої кляси відбулося 14. і 15. грудня. Головна виграна 300.000 зол., крім цього є там багато інших виграних, малих, більших і дуже великих.

СПОРТ.

УКРАЇНА — ЛЕХІЯ

Гаківкові змагання цих дружин за мистецтво А-кляси відбудуться в понеділок 18. ц. м. на торі при вул. Пелчинській. Початок: год. 7.30 веч.

ЗБОРИ К. Л. К.

Надзвичайні Загальні Збори членів Карпатського Лещатарського Клюбу відбудуться дня 22. грудня ц. р. в домівці Клюбу, вул. Косцюшка ч. 3, партер ліворуч, в год. 7. веч. На порядку нарад справа зміни статуту. На випадок неприявности потрібної скількости членів відбудуться правосильні надзвичайні Загальні Збори годину пізніше, без огляду на число присутніх.

ЛЕЩАТАРСЬКІ ПРОГУЛЬКИ ДО СЛАВСЬКА.

На латинське й українське Різдво влаштовує Карпатський Лещатарський Клюб прогульки до Славська. Тому, що в домівці Клюбу нема багато місць, слід запевнити собі місце заздалегідь, тобто у вівтірки і пятниці від год. 19—21 в домівці Клюбу, Косцюшка 3, партер ліворуч.

ОЛЕКСА ГАРКАВЕНКО В БЕРЛІНІ.

На міжнародніх важко-атлетичних дужаннях за титул мистця світу, що від трьох тижнів відбуваються у Берліні, виступає поруч загально-відомих важко-атлетів також **Олекса Гаркавенко**, відомий український змагун, мистець світу з 1931 р. Виступає в українських барвах, преса у спортових звідомленнях пише про нього як про українця.

Гаркавенко в добрій формі і дотепер виборов чотири гарні перемоги проти поважних противників (Артур Нойман, Келер, Зігфрід, Затурський). Дві боротьби (проти віденця Кавана та естонця Петерсена) без вислідку до другої зустрічі. Тутешні спортові рецензенти оцінюють Гаркавенка поруч німця Пінецького як найповажнішого кандидата до титулу мистця світу і в цьому році. Побажатиб нашому землякові, аби він зміг цей почесний титул здобути, що його він вже був раз виборов.

РУХАНКОВИЙ КУРС У Галичі.

В днях 10., 11. і 12. грудня ц. р. відбувся в Залукві під Галичем руханковий курс, уладжений старанням відпоручника С.-Б. на Галич і околицю побр. І. Корчинського. В програму курсу входили в першій мірі знаткові вправи на 1934 р. жіночі, мужеські і дорослу, відтак впоряд, вправи на коні для побратимів та ідеольогія сокільства. Точки руханкові переводили інструктори С.-Б. у Львові пос. А. Фусіківна і побр. В. Сзяк, ідеольогію побр. І. Корчинський. Курс пройшов під кожним оглядом гарно завдяки дисципліні і совісности соколів. Курс покінчило 38 соколів і 31 соколиць, при чім треба зазначити, що у вправах брало участь значно більше число соколів, так, що вправляло все около 100 людей. На курсі були відпоручники 14 гнізд на всіх 16. Галицька округа повинна стати взірцем для інших, як треба працювати. Курс відбувся в новозбудованім Народнім Домі в Залукві, якого Управа зовсім безкорисно відступила салю соколам. С.-Б.

---o---

Листування Редакції.

Вп. Кореспондентам у Станиславові, Яворові, Комарні й ін.: Чекаємо на вісти!

Вп. Дописувачеві в Раві Руській: Дістали сьогодні Ваш допис, але всі ті вістки находимо вже в іншому органі. Тому тої кореспонденції не містимо.

Театри.

Великий Міський Театр.

Неділя, 17. XII. год. 3. попол. „Фрідляйн Доктор“.

Неділя, 17. XII. год. 7.30 веч. „Гроші то не все“.

Понеділок, 18. XII. вистава не відбудеться з причини ген. проби „Клеопатри“.

Театр Ріжнородностей.

Неділя, 17. XII. год. 3.30 попол. „Ватерльо“.

Неділя, 17. XII. год. 7.30 веч. „Стефко“.

Понеділок, 18. XII. год. 7.30 веч. „Стефко“.

Кіна.

АДРІЯ: „Лицарі сумерку“, „Горячка грапі“

АПОЛЬО: „Молодість на замовлення“.

АТЛЯНТИК: „Ревізор із Петербурга“ з Властою Буріяном (на осн. Гоголя).

ВАНДА: „Облава в Парижі“.

КАСІНО: „Живемо сьогодні“.

КОПЕРНИК: „Білий опир“ і додатки.

КОЛІСЕЙ: „Королівський любко“, ревія „Ргобильности“.

МАРУСЕНЬКА: „Сабра — діти Палестини“.

МІРАЖ: „Жінка шпіон“ і Бастер Кітон.

МУЗА: „Таємний острів“ та весела програма: Льорель і Гарді.

ПАЛЯС: „Утеча перед шлюбом“.

ПАН: „Право до гріху“ та ревія.

ПАСАЖ: „Під градом куль“.

ХИМЕРА: „Король циганів“.

СТИЛЕВЕ: „Ромео та Юлця“, ревія з Букоемською, Аморсом і Берським.

УТІХА: „Чудотворець“ і ревія з Давидовичем.

Закордонне радіо.

Неділя, 17. грудня 1933.

Відень (517,2) 12.00, 19.50 Концерт; **Брно** (341,7) 18.00 Австр. композитори (музика, спів). **Прага** (488,6) 9.05 Спів, 11.00 Концерт, 17.35 Юг. пісні, 20.45 Пісні; **Париж** (1725) 22.00 Концерт; **Атльона** (413) 22.45, 23.30 Спів, 23.10 Ірл. музика; **Білгород** (430,4) 20.00 „Вардар“ муз. песа Керстича, 21.00 Пісоньки; **Гайльсберг** (276.5) 12.00 Концерт оп. оркестри; **Лянгенберг** (472) 16.30 Відч. „Ява“ з на. музикою; **Ляйпціг** (389.6) 20.05 „Вайнахтс Ораторіюм“ Баха; **Мінхен** (533) 18.20 Шубертові пісні; **Будапешт** (550,5) 22.20 Концерт; **Рим** (441,2) 17.00 Концерт (музика, спів), 20.40 „Фанфан ле Туліп“ оп. Варнея.

Понеділок, 18. грудня 1933.

Відень (517,2) 15.25 Скрипкові твори, 17.20 Фортепян. 18.55 „Тангайзер“ оп. Вагнера; **Братислава** (279,3) 19.55 Словацькі пісні; **Прага** (488,6) 20.00 „Самсон і Даліла“ оп. Сен Санса; **Париж** (1725) 21.00 Камер. музика; **Білгород** (430,4) 19.00 Спів; **Ковно** (1935) 19.30 Спів; **Гайльсберг** (276.5) 21.00 Музика до Гетових творів (спів). **Ляйпціг** (389.6) 14.55 Концерт, 20.30 Веселий вечір; **Букарешт** (394.2) 18.15 Концерт. 20.45 Спів; **Будапешт** (550.5) 19.30 „Тенор“, „Карнавал“ дві опери; **Рим** (441,2) 17.30 Концерт. 21.55 Камер. музика.

Читайте „Діло“!

Львівське радіо.

Неділя, 17. грудня 1933.

9.00—9.54 Ранішня авдиція; 11.45 Рел. музика з грамофону; 12.15. 13.12 Муз. поранок співи; 13.00 Робітник в обороні свого здоровля; 14.00 Бокс. меч Варшава-Будапешт; 14.30 Конкурс добр. читання книжки; 14.45 Ринки рільних продуктів; 14.55 Грамофон, 15.00 Як уладити свята; 15.20 Концерт нар. орхестри; 16.00 Для дітей „Дощ зірок“, нар. пісонька „Слон Гугуа“; 16.30 Славні артисти (грамофон); 16.45 Літер. четвертьгодина; 17.00 Святочне печиво; 17.15 Нар. авдиція; 18.00 „Дівчина з вином“; 18.40 Легка музика з грамофону; 19.00 Три знаки запиту; 19.10 Всячина; 19.50 Легка музика, пісоньки; 21.00 Відч. „Країна сонця“; 21.15 На веселій львівській хвилі, муз. комедія „Компромітуємо дешево та скоро“; 22.15, Танкова музика; 23.05 Найгарніші твори з грамофону.

Понеділок, 18. грудня 1933.

7.00—7.55 Ранішня авдиція; 12.05, 12.38 Російські композитори з грамофону; 15.25 Збіжева біржа, 15.30 Господарські вістки; 15.55 Фортепян; 16.40 Лекція фр. мови; 16.55 Скрипка; 17.30 Пісні, фортепян; 17.50 Стенографія; 18.00 Мудрці та поети старинної Греції; 18.45 „Яхт кохання“ оперетка (з грамофону); 19.10 Всячина, грамофон; 19.25 Муз. фейл. „Давня коляда“; 19.40. 19.45 Спортові вістки; 20.00 Концерт (музика, спів), 21.00 Фейлетон; 21.15 Сцени з „Оляфа Тригвасона“ песа Бернсона, муз. Гріга; 22.00 „Остання ніч Івана Кройгера“ фейл. Ю. Тепи; 22.15 Танкова музика; 23.05 Грамофон.

---o---

БІРЖА.

ГРОШІ.

У суботу в приватних оборотах у Львові платили за долара по 5.64—5.65 зол.

Золотий долар 8.98, золотий рубель 4.66.

У Варшаві були такі курси: Льондон 29.13, Париж 34.88, Берлін 212.40, Ціріх 172.29, Амстердам 357.95, Нюйорк кабель 5.70, Нюйорк чеки 5.69.

ЗБІЖЕВА БІРЖА.

Ціни з 11 [illegible] льоко Львів
Жито одноціле 13.75—14.00
Інші курси незмінені.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗА“.

„Маслосоюз“ платив кооперативам дня 16. XII.: масло зол. 3.—, молоко 20 сот., сметана 70 сот., яйця 5.40—5.60 зол. за копу. Тенденція на масло удержана, на молоко і сметану слаба, на яйця сильна.

Ціни битої птиці з птахомясарні „Маслосоюзу за 1 кг.:

Рід:	Добірові:	I-а	II-а
Кури молоді на печення	1.65	1.50	1.40
Кури на росіл	1.65	1.50	1.40
Качки	1.45	1.30	1.10
Гуси	—	1.30	1.05
Індики	1.75	1.65	1.55

Пантарки 3.— зол. за штуку.

Присилайте передплату!

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло“ З друкарні Вид. Спілки „Діло“, Львів, Ринок 10.